

Antwerp Symphony Orchestra

HET SYMFONISCH ORKEST

Gids voor anderstalige nieuwe concertgangers

Beste,

Ben je nog niet vertrouwd met klassieke muziek en weet je niet goed wat je kan verwachten van een concert? Lees dan zeker verder!

Klassieke muziek kan intimiderend lijken. Moet je veel weten om van muziek te genieten? Wat als je de muziek niet begrijpt? Geen paniek: er is geen 'juiste' manier om te luisteren. Je moet zeker geen expert zijn vooraleer je van klassieke muziek kunt genieten.

Muziek beluisteren is een van de leukste dingen die je kan doen en zeker als de muzikanten deze muziek in levende lijve voor jou spelen. Het leuke gevoel dat je ervaart tijdens zo'n 'live' concert, is fantastisch. Het maakt niet uit welke muziek je graag hoort, iedereen zou ooit eens een symfonisch orkest in het echt moeten horen.

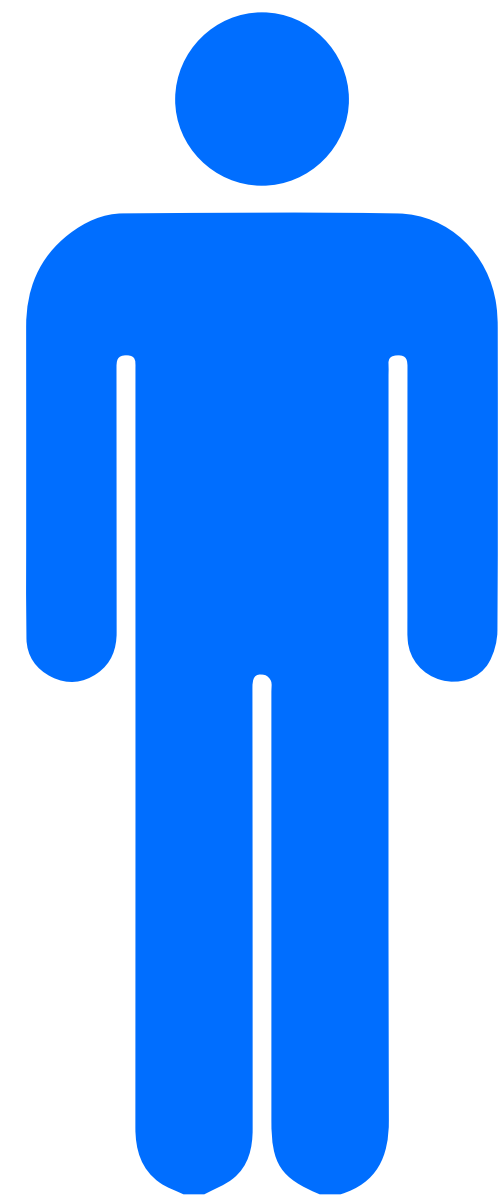
Deze gids geeft je inspiratie om een concert of activiteit van het Antwerp Symphony Orchestra voor te bereiden. Op die manier leer je klassieke muziek, het orkest en de instrumenten kennen.

Eens je gegrepen wordt door een mooi stuk klassieke muziek, begint er een spannende ontdekkingsstocht.

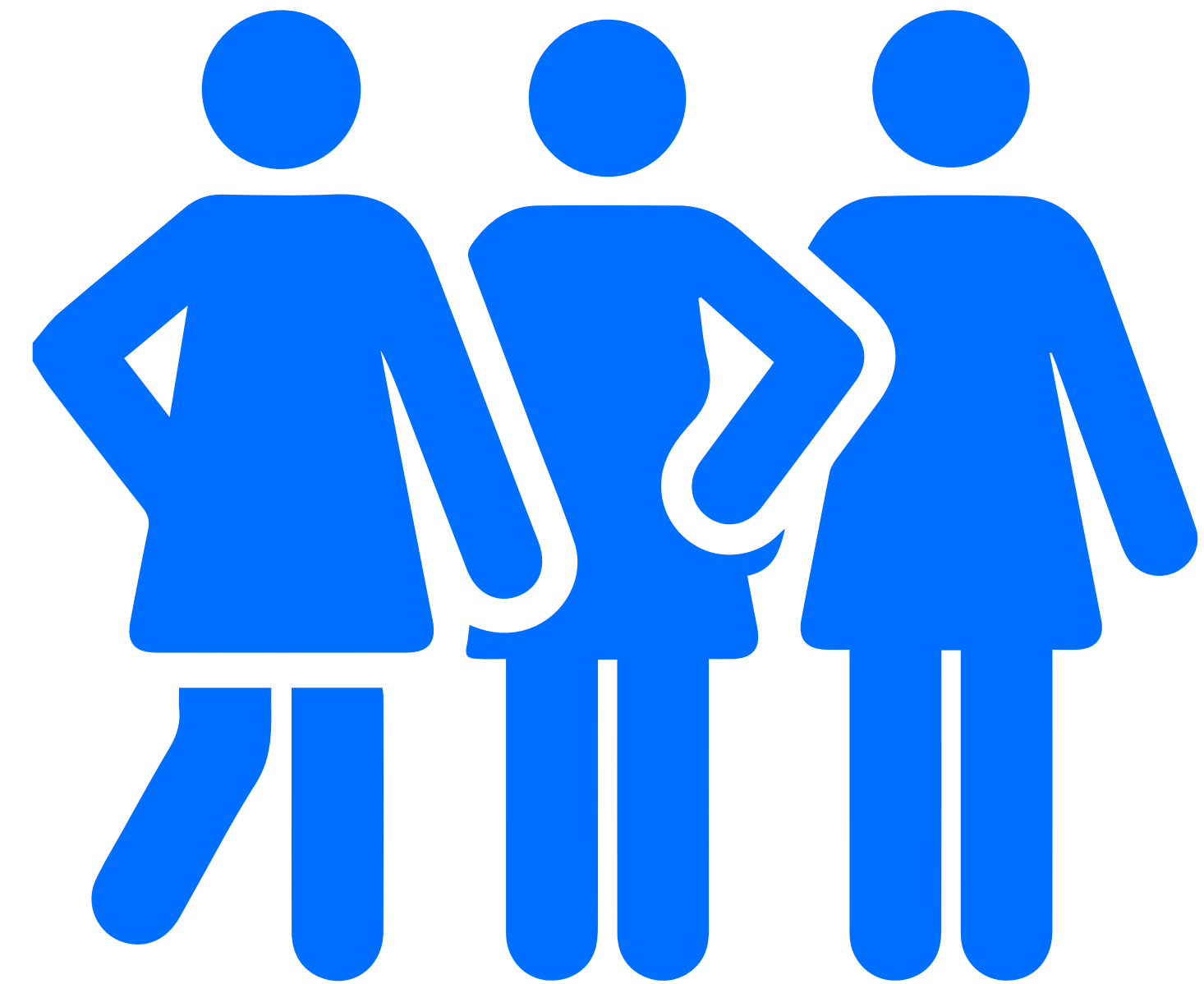
Veel plezier!

1. Een symfonisch orkest

Je kan alleen muziek maken of je kan met 2 of meerdere mensen muziek maken. Aangezien alleen maar alleen is vinden orkestleden het vaak fijner om samen met anderen een mooi muziek tafereel tot stand te brengen. Wanneer de groep **muzikanten (1) zo groot wordt dat je ze niet meer op 2 handen kunt tellen, dan is het een **orkest** (2).**

alleen

samen

Er bestaan verschillende soorten orkesten, zoals een fanfare of een **harmonieorkest** (3). Maar het grootste orkest is het **symfonisch orkest** (4).

Dit orkest telt de meeste muzikanten (tussen de 60 en de 100 muzikanten). Het Antwerp Symphony Orchestra is een **symfonisch orkest**. De muzikanten maken muziek met verschillende **instrumenten** (5).

Opdracht

Bekijk volgende opname van het Antwerp Symphony Orchestra:

<https://www.youtube.com/watch?v=l-MZ4Zjwmd8>

- Welke instrumenten herken je?
- Ken je deze muziek?
- Wat doet deze muziek met jou?

2.

De dirigent

Alle muzikanten hebben een vaste plaats in het orkest. Iedereen zit rond de **dirigent**, de baas van het orkest.

De dirigent geeft aan hoe **snel** en hoe **traag** de muzikanten de muziek moeten spelen. Ook bepaalt hij hoe luid en hoe stil gespeeld mag worden. Hij of zij geeft dit aan met de handen, of met een **dirigeerstokje** (8).

De muzikant links van de dirigent is de **concertmeester** (7). Die is, na de dirigent, de baas van de muzikanten. Hij of zij is altijd violist en zit helemaal vooraan, vlak naast de dirigent. Voor elk concert laat de concertmeester de muzikant die hobo speelt een lange noot blazen. Alle muzikanten moeten er nu voor zorgen dat die noot op hun instrument precies hetzelfde klinkt. Wanneer iedereen gestemd is, gaan de hobospeler en de concertmeester zitten.

3.

Enkele instrumenten uit een symfonisch orkest

Achter de woorden zit een filmpje!

▶ **Viool**

▶ **Cello**

▶ **Fluit**

▶ **Klarinet**

▶ **Trompet**

▶ **Hoorn**

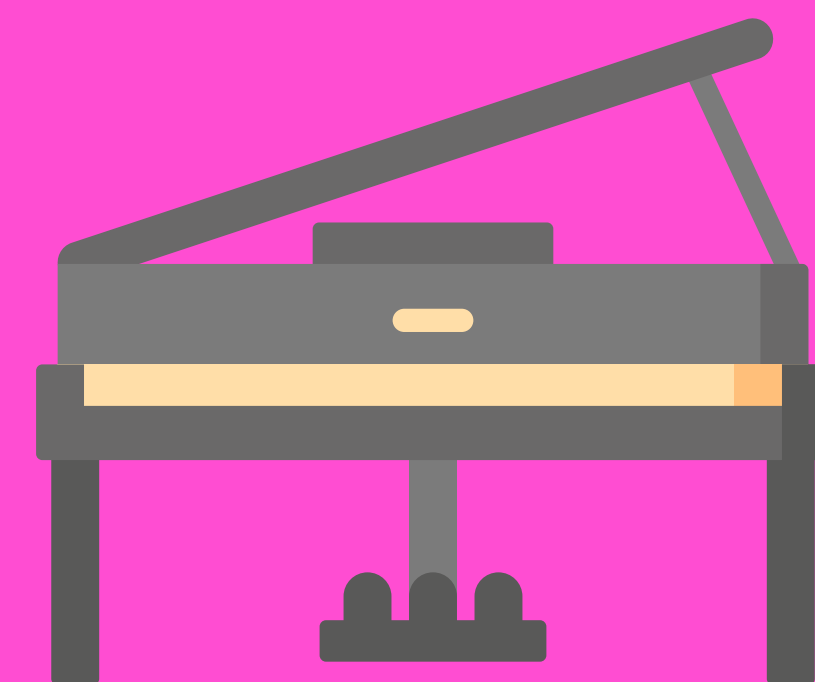
▶ **Tuba**

▶ **Pauken**

▶ **Harp**

▶ **Piano**

Gesprek

Welke instrumenten kende je al?

Heb je een nieuw instrument leren kennen?

Zou je zelf een instrument willen spelen?

Welk instrument maakt volgens jou het mooiste geluid?

Heb je al eens een concert bijgewoond?

4.

Instrumentenfamilies

Instrumenten die dezelfde eigenschappen hebben zitten samen in een familie (9). Er zijn 4 families in een symfonisch orkest.

Het slagwerk (10)

De koperblazers (11)

De houtblazers (12)

De snaarinstrumenten (13)

5. Bijzondere instrumenten

Sommige instrumenten, zoals de piano of de harp, spelen niet altijd mee in het symfonisch orkest. Het zijn speciale extra's waardoor bepaalde muziekstukken (14) nog mooier klinken.

Foto: Antwerp Symphony & Björn Comhaire

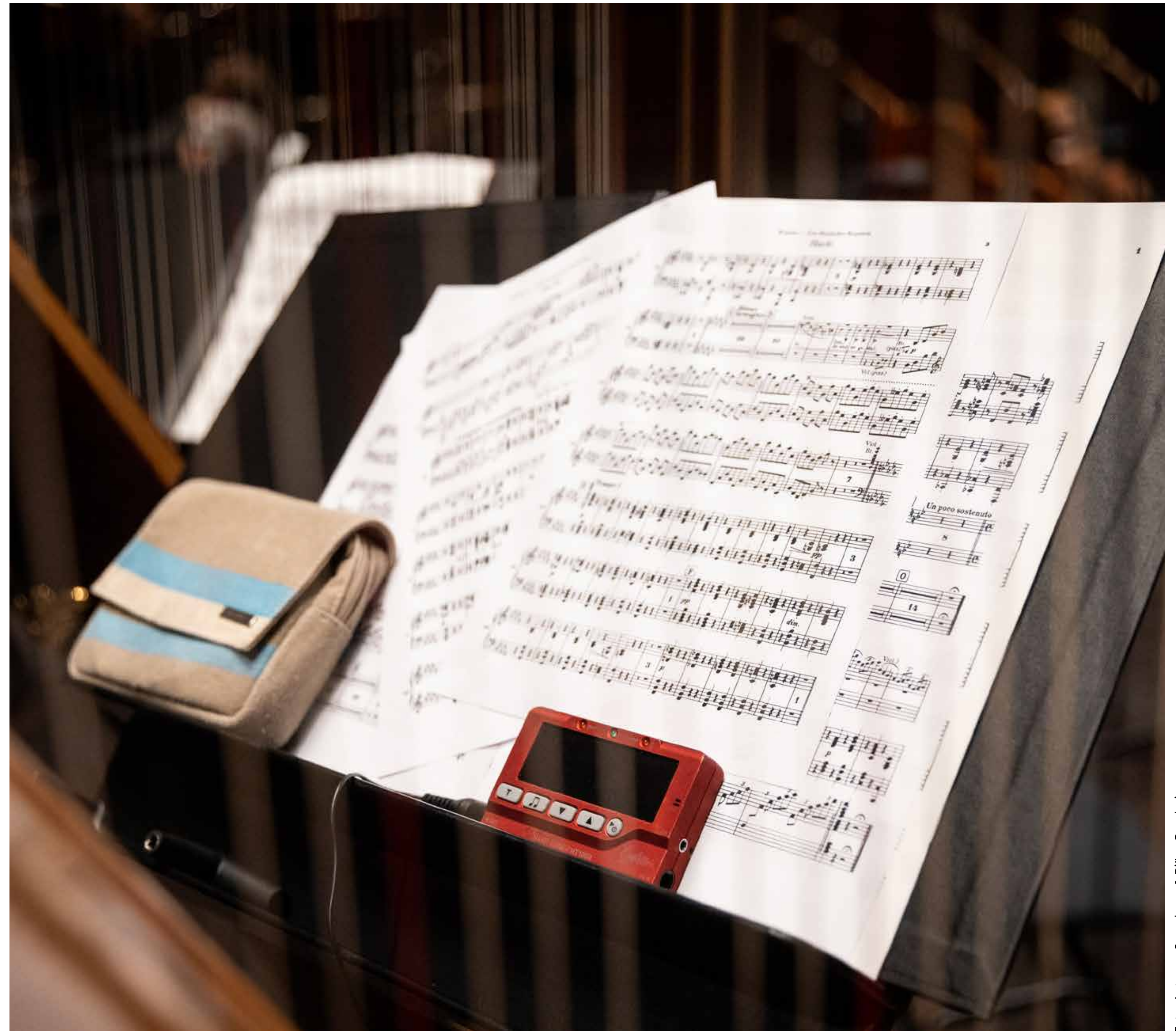

Opdracht

Ken jij nog andere speciale instrumenten?

6. Een partituur (15)

Muzikanten spreken een speciale taal. Een taal die niet bestaat uit letters of woorden maar uit **muzieknoten** (16). Allerlei verschillende muzieknoten in een bepaalde volgorde op papier worden een **partituur** genoemd. Als de muzikant de partituur speelt, krijg je een **muziekstuk**. Een componist is degene die deze muziek bedenkt en schrijft. De uitvinder van een muziekstuk noemen we dus een **componist** (17). Zoals Ludwig Van Beethoven, Wolfgang Amadeus Mozart, Richard Strauss of Igor Stravinski.

7. De concertzaal

Het aantal muzikanten in een symfonisch orkest verschilt per muziekstuk. Het is de componist die bepaalt hoeveel muzikanten er nodig zijn om zijn muziek tot leven te laten komen.

Alle instrumenten hebben een vaste plaats ten opzichte van de dirigent. De zachtste instrumenten staan vooraan en de luidste achteraan.

De Koningin Elisabethzaal is speciaal gemaakt opdat de muziek het beste zou klinken.

Antwerp Symphony Orchestra repeteert in de Koningin Elisabethzaal en geeft hier bijna elke week een concert. We noemen het de gouden zaal, omdat deze gemaakt is uit mooi glimmend hout. Er zijn maar liefst 1820 zitjes in de zaal.

Tip: Ben je nog nooit naar een concert met klassieke muziek geweest?

Foto: Antwerp Symphony & Simon Van Boxtel

Lees dan deze pagina met concertrituelen. Daarin staan enkele tips over wanneer je best aankomt, welke kleding je draagt en wanneer je best applaudisseert.

8. Liefelingsmuziek

Welke muziek we leuk vinden en wat ons emotioneel raakt, hangt ook af van je eigen omgeving. Wat je broers en zussen, ouders en vrienden graag horen heeft een grote invloed op jou.

Zo hoort iemand een opera van Giuseppe Verdi graag en hou je zelf van een liedje van Rihanna of een hiphopplaat van Eminem. Een operazanger of een popster die over de liefde zingt, raakt ons, zelfs al op een heel jonge leeftijd. Zelfs baby's die pas enkele maanden oud zijn, beginnen te huilen als hun moeder een triest popliedje zingt. Dit ligt aan de spiegelneuronen in onze hersenen die verantwoordelijk zijn voor ons inlevingsvermogen (regelen onze emoties).

Gesprek

Kunnen de leerlingen enkele emoties noemen?

Welke muziek raakt jou?

Welke herinneringen roept het op?

9. Begrippenlijst

01. Orkest

Een grote groep muzikanten

02. Muzikant, muzikanten

Iemand die muziek speelt

03. Fanfare

Orkest met koperblazers, saxofoons en slagwerkers

04. Harmonieorkest

Orkest dat bestaat uit blaasinstrumenten en slagwerkinstrumenten. In tegenstelling tot de fanfare bestaat een harmonie niet uitsluitend uit koperblazers, saxofoons en slagwerkers, maar ook uit andere houtblazers zoals klarinet, dwarsfluit, hobo en fagot.

05. Symfonisch orkest

Een groot orkest dat klassieke muziek brengt

06. Muziekinstrument

Een voorwerp dat ontwikkeld is om muziek mee te maken

07. Dirigent

De leider van het orkest, geeft het tempo en de nuances aan uit de partituur aan de muzikanten

08. Concertmeester

De concertmeester in een symfonieorkest is de aanvoerder van de eerste violen en daarnaast de belangrijkste muzikant in het symfonieorkest. De concertmeester zit vanuit het publiek gezien altijd links van de dirigent.

09. Dirigeerstokje

Een stokje waarmee de dirigent het ritme bepaalt

10. Instrumentenfamilie

Tot een familie in de muziek rekent men alle instrumenten met dezelfde bouw en speelwijze

11. Slagwerk

Een instrument waarop je moet slaan

12. Koperblazer

Een instrument waarop je moet blazen, gemaakt van koper

13. Houtblazer

Een instrument waarop je moet blazen, gemaakt van hout

14. Strijker

Een instrument met snaren, waarop je moet strijken met een strijkstok

15. Muziekstukken

De werken of liedjes die worden gespeeld tijdens een concert

16. Partituur

Allerlei verschillende muzieknoten in een bepaalde volgorde op papier

17. Muzieknoten

Een muzieknoot (of kortweg noot) is een teken (Latijn: nota) om de tonen in de muziek te noteren

18. Componist

De uitvinder van een muziekstuk

19. Solist

Een muzikant die een belangrijke partij speelt of zingt

20. Vestiaire

Plaats waar tijdens het concert de jassen worden opgehangen van het publiek

21. Bisnummer

Een muziekwerk dat aan het einde van een concert wordt gespeeld en niet in het programmaboekje staat

10. Ontdek meer

Leestips

Zoek je nog meer informatie over het orkest en de muziekgeschiedenis?

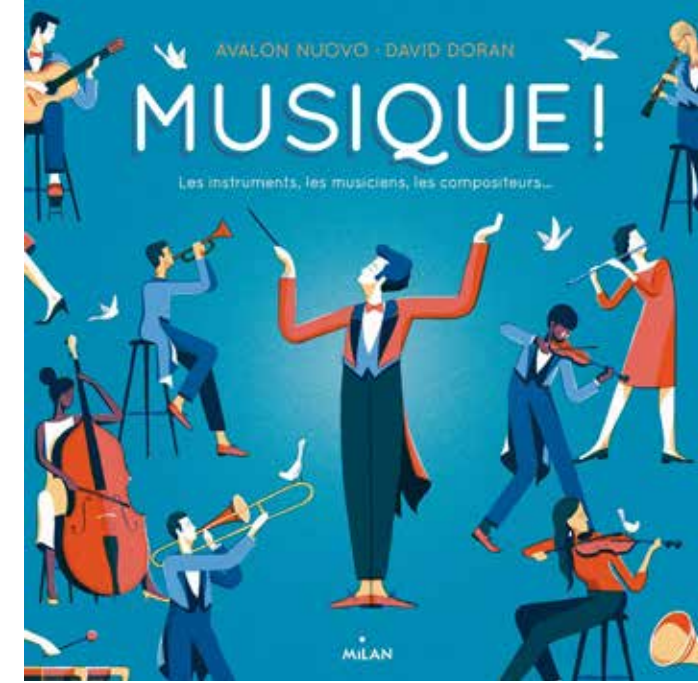
Robert Levine
De wereld van het orkest

Mooi geïllustreerd en verdiepend verzamelboek over componisten, symfonische instrumenten en de rol van de dirigent

Richard Spilsbury
Het Orkest

Basisboekje over instrumentenfamilies, componisten en een blik naar andere orkesten over de hele wereld

Avalon Nuovo & David Doran
Musique!

Prachtig geïllustreerd en divers boek over orkest, de techniek van instrumenten, enkele componisten en gebruik van klassieke muziek in ons alledaags leven. Jammer genoeg enkel in Frans of Engels verkrijgbaar momenteel.

Activiteiten

Onze talrijke concerten vind je terug via onze website

Kijk- en luistertips

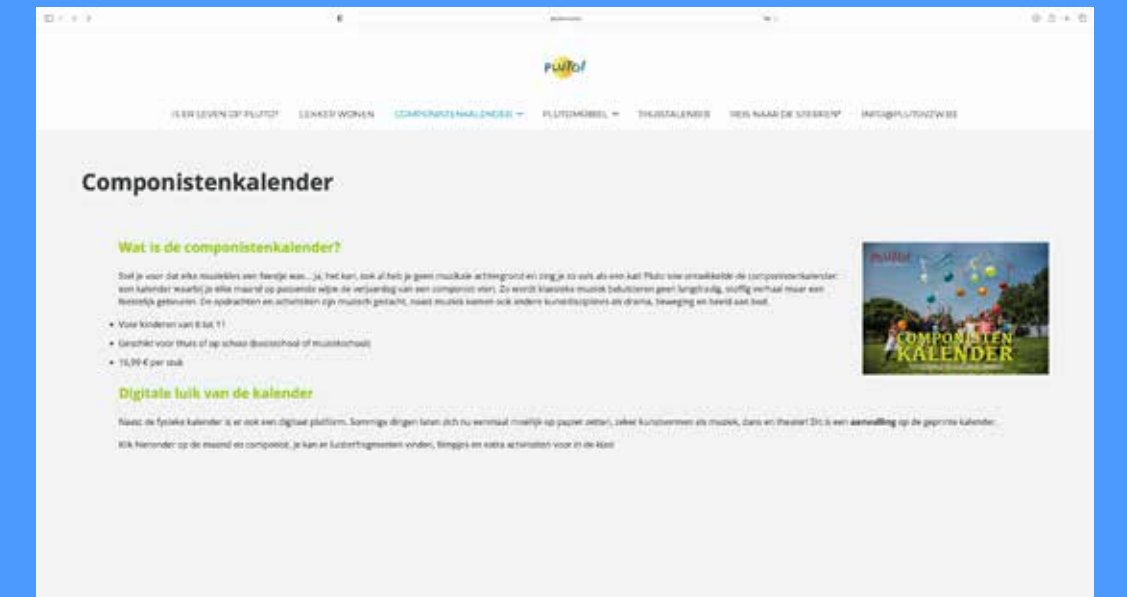
Op ons youtube kanaal vind je allerlei opnames en interviews over ons orkest: <https://www.youtube.com/antwerpsymphonyorchestra>

Op spotify vind je verschillende thematische afspeellijsten: <https://open.spotify.com/artist/36uJQnD4PRdIcNPdkEUb6q>

Concertgebouw Amsterdam maakte een helder en flitsend informatief filmpje over het orkest: <https://youtu.be/tUhCMCV-eMg>

Op de website van Pluto! vindt je een digitaal platform over verschillende componisten. Je kan er luisterfragmenten, filmpjes en activiteiten vinden rondom Mozart, Rossini, Bach,...: <https://www.plutovzw.be/home/componistenkalender/>